

4. Az ókori Hellász öröksége. (TK.26-34.oldal)

https://nat2012.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_9/lecke_02_009.html

1. A görög föld legrégebbi múltja

- **A Balkáni-félsziget** déli részén helyezkedik el **Hellász** a görög törzsek lakóhelye.
- A görögök történelemről a **mítoszok** írnak.
- **MÍTOSZ:** Istenekről és emberfeletti képességekkel rendelkező hősökről szóló történetek. Ezek fontos történelmi források is.
- **Ariadné fonala mondája**
- **Trójai háború mondája.**

2. Milyenek voltak a görögök istenei?

- az ókori görögök vallása többistenhívű volt.
- Hitük szerint az istenek az Olümposz hegy csúcsán éltek

3. Az **Olümposz lakói:**

Isten neve	Ismertetői és tevékenysége
Zeusz	Az „istenek és emberek atyja”, villámokkal lesújt.
Poszeidón	A tengerek ura, jele a 3 ágú szigony.
Hadész	A holtak birodalmának ura, jele a sisak, 3 fejű kutya
Pallasz Athéné	A bölcsesség és művészet, Athén város védelmezője jele a pajzs.
Héra	Zeusz felesége, az otthon és a nők védelmezője, jele páva.
Árész	Háború istene.
Héphaisztosz	Kovácsisten.
Aphrodité	Szépség és szerelem.
Apollón	Jóslás és költészet istene, jele a lant.
Hermész	Tolvajok és kereskedők istene.
Hesztia	Családi tűzhely védőistene.
Artemisz	Vadászat istennője.

4. A „dicső Athén”

- A görög törzsek lakhelye: Balkán-félsziget+Égei-tenger szigetei+Kis-Ázsia partvidéke
- Legjelentősebb városállamok: **Athén és Spárta**
- **Olajfákat és szőlőt** termesztettek
- **Kereskedelem** hajókon: olajat és bort szállítottak

- **kézművesek:** fazekasok, vázák, amforák

5. Spárta:

- A **szabad polgárok** az őslakókat (helótákat) elnyomták.
- A hegyek éltek a **körüllakók**, akik adót fizettek.
- A szabad spártai feladata a katonáskodás, ez volt uralmuk alapja.
- Szigorú spártai nevelés kötelező volt.

6. A spártai nevelés:

- A **fiúk 7 éves kortól** katonai táborban éltek.
- **Főleg testedzéssel** foglalkoztak, írás és olvasás Homérosz műveiből.
- 20-30 évesen a hadsereg tagjai lettek, de katonai táborokban éltek.

7. Az athéni nevelés:

- A kisgyerekek **7-8 éves** korig otthon éltek.
- A **gazdagok gyermekei** az írás és olvasás mellett matematikát, geometriát, csillagászatot is tanultak.
- **Zeneoktatás** is fontos volt.
- **Testedés**, tornacsarnokban (birkózás, ökölvívás, gerelyhajítás).
- Katonai képzésen részt vettek.
- **Művelt polgárok nevelése a cél.**

8. A görögök összetartozása:

- **Városállam:** polisz.
- **Összetartozás tudata:** földjük Hellász, magukat hellénnek hívták.
- **Közös nyelv + közös vallás + katonai szövetségek**
- Vallási központ: **Olümpia**, ahol Zeusz tiszteletére versenyeket rendeztek.
- **Kr. e. 776** az első olyan verseny, amely a győztesek nevét is felírták. 4 évenként rendezték, ez volt az időszámításuk első éve.

9. Az olimpiai játékok eseményei:

- Az olimpián **minden szabad görög férfi indulhatott**, nők még nézők sem lehettek.
- Az olimpia ideje alatt **nem lehetett ellenségesség**.
- 1. nap ünnepség és szertartások.
- 2. nap főbb versenyek: kocsiverseny, öttusa (diszkoszvetés, távolugrás, gerelyhajítás, futás, birkózás), futóverseny, birkózás és ökölvívás.

Sánta Zoltán 2025. szeptember 1.

- 3. nap vallási szertartások, délután fiatal fiúk versenye volt.
- 4. nap futóversenyek, birkózás, ökölvívás, pankráció.
- 5. nap versenyszámok győzteseit ünnepelték.
- Jutalom **koszorú** volt a szent olajfa ágából.
- **Nemcsak sportversenyek voltak**, hanem zenészek, énekesek, drámaírók is versenyeztek egymással.

A negyedik leckéhez kapcsolódó videófilmek hivatkozásokkal:

Az ókori Hellász <https://zanza.tv/tortenelem/az-okori-hellasz>

Az ókori Görögország teljes története. <https://www.youtube.com/watch?v=PoCf-v1dqGs>

Az ókori Hellász öröksége 2/2 - <https://www.youtube.com/watch?v=RY72mu65tFk>

Az ókori Hellász – Gyorstalpaló. https://www.youtube.com/watch?v=wZqjTu5_ing

Hétköznapiak Athénban és Spártában. https://www.youtube.com/watch?v=c43_67mjvR0